No. 104. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 29 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Augustus.

Men heeft thans in het breede de tijdingen ontvangen van de gebeurtenissen, die tot op den 19den te Barcelona zijn voorgevallen. De hoofdzaken komen hierop neer: zoodra de tijding van de meerderjarigverklaring der koningin te Barcelona aankwam, heeft de junta in die stad zich oppermagtig verklaard, onder voorwendsel dat de revolutie van de baan afweek die zij volgen moest, dat het ministerie *Lopez* niet geregtigd was om de functien van voorloopig gouvernement uit te oefenen, en werden door haar de meest democratische eischen gedaan en door haar blad *l'Union* verkondigd. De door het Madridsche gouvernement tot kapitein-generaal benoemde generaal *Arbuthnot* heeft daarop bij eene dagorder aan de troepen de eischen der junta met kracht bestreden, de kasernen in de stad door de troepen laten ontruimen, met 1800 à 2000 man de citadel betrokken en het aldaar gekaserneerde bataillon der junta doen ontwapenen. Deze maatregel heeft eene groote verbittering verwekt. De junta heeft bezit genomen van het fort Atarazanas en haar bataillon andermaal gewapend met de geweren die men daar vond. Van alle zijden snelde men te wapen: de nationale garde schaarde zich op hare gewone verzamelplaatsen, de troepen van de junta op het Ramblaplein, waar zij barrikaden opwierpen en geweerschoten losten op de groepen burgers die hun niet toegedaan schenen. De schrik verbreidde zich door de stad en vele familien verlieten dezelve weder. Intusschen liet ook de generaal *Arbuthnot* de stad niet geheel aan zich-zelve over, en zoo zag men patrouilles door de straten van linietroepen, nationale garde en van de troepen der junta, die te gelijk geschut deed planten voor de Atarazanas, zonder dat er weerzijds vijandelijkheden werden gepleegd.

De brigadier *Prim*, inmiddels den 17den als burgerlijke gouverneur te Barcelona gekomen zijnde, begaf zich naar de citadel bij den kapitein-generaal en vaardigde dien eigen dag eene proclamatie uit aan de bewoners van Barcelona, waarin hij hen bezwoer om het land toch niet weder in de rampen van den burgeroorlog te storten.

De junta van haren kant deed allerlei hevige artikelen in hare bladen *el Constitutional* en *Union* plaatsen, terwijl met ophef medegedeeld werd een manifest van Saragossa, waar de aanhangers van *Espartero* zich met de radikalen vereenigd hebben, ten bewijze dat Arragon eveneens tegen het bewind te Madrid was opgestaan, terwijl men nog meer opgewonden werd door de tijding der hevige maatregelen van de, sedert ontbondene democratische junta van Lugo.

Den eigen dag zijner komst waagde *Prim* het, om alleen van zijn' wapenbroeder *Milans* vergezeld, de straten door te rijden, doch hij werd met eene stilzwijgende afkeuring ontvangen, ja zelfs werden er sommige moordkreten tegen hem aangeheven; dit belette hem niet het volk en de vrijwilligers toe te spreken, die nu weder *vivats* over hadden voor den man, welken zij even te voren om 't leven wilden brengen.

Den 18den en 19den hadden er verscheidene onderhandelingen op de citadel plaats tusschen de generaals, waarbij zich voegden leden van de municipaliteit en officieren der militie. De junta eischte dat de generaal *Arbuthnot* het opperbevel aan den brigadier *Prim* overgaf en dat haar bataillon in stand bleef, in welke eischen de generaal niet bewilligde, verklarende dat hij geweld met geweld zou keeren. De junta heeft daarop op eigen gezag den brigadier *Prim* tot kapitein-generaal benoemd, doch deze heeft geweigerd die betrekking van de junta aan te nemen. Een en ander, vooral de kloeke houding van *Arbuthnot*, schijnt de junta gedwee te hebben gemaakt. Eindelijk is men den 21sten in eene talrijke bijeenkomst van gedelegeerden der junta en der militie omtrent verscheidene punten overeengekomen, gelijk blijkt uit de volgende depeches, die gisteren avond van gouvernementswege werden medegedeeld:

Perpignan, *22 Augustus*.

Den 20sten is er eene talrijke bijeenkomst, bestaande uit de junta, de municipaliteit, de provinciale deputatie, de kommandanten der nationale garde, enz. waarbij *Prim* en *Milans* tegenwoordig waren, besloten geworden met eene groote meerderheid, dat de troepen op nieuw de Atarazanas zouden bezetten; dat *Arbuthnot* kapitein-generaal zou blijven; dat *Prim* over de dienst van het vrijbataillon zou beschikken; dat de autoriteiten hunne functien weder zouden aanvaarden tot op de terugkomst uit Madrid van afgevaardigden die voorstellen daarheen zouden overbrengen.

» De junta's van Villefranca en van andere districten hebben den generaal *Arbuthnot* haren bijstand tegen de junta aangeboden, die in Barcelona slechts eene revolutionnaire minderheid voor zich heeft, en daar buiten geen bijval vindt."

Perpignan, *24 Augustus*.

» De officieren van het garnizoen van Barcelona zijn den 22sten uit de citadel en corps een bezoek komen brengen aan *Prim* als gouverneur van de stad. Zij hebben hem verklaard, dat hij ter verdediging van het gouvernement op hen kon rekenen. De overeenkomst van den 20sten is niet openbaar gemaakt geworden. Het vrijbataillon houdt nog altijd de Atararanas bezet."

Uit het laatstgemeld berigt blijkt, dat de overeenkomst van den 20sten niet is uitgevoerd geworden voor wat eene van derzelver hoofdbepalingen, de ontruiming van het fort Atarazanas, betreft. De geheele overeenkomst schijnt men dus slechts voor eene soort van wapenstilstand te moeten houden. De militie van Barcelona houdt zich onzijdig, en men hoopt dus nog, dat de junta, op zich-zelve staande, eindelijk genoodzaakt zal zijn geheel te zwichten.

— Een telegraphisch berigt uit Bayonne van den 22sten houdt het volgende:

» De koningin en de infante waren den 18den te la Granja, alwaar zij eenige dagen moesten doorbrengen. — De junta van Grenada heeft zich ontbonden. — De generaal *O'Donnell* is (als kapitein-generaal) naar Havanna vertrokken."

— Het protest, dat *Espartero*, toen hij zich nog ter reede van Cadix bevond, den 30sten Julij heeft doen opstellen, is thans in zijn geheel bekend. Het houdt de volgende verklaring in:

« Dat de staat van opstand, waarin zich een deel der monarchie bevond en de afval des legers hem (den Regent des koningrijks) verpligtten, om, zonder verlof der cortes, het Spaansche grondgebied te verlaten, voor en aleer het oogenblik gekomen was, dat hij, volgens de staatsregeling, ophouden moest Regent des koningrijks te zijn; dat hij, overwegende, dat hij het pand van het koninklijk gezag, dat hem is toevertrouwd, niet anders dan in den vorm, door de staatsregeling voorgeschreven, kon overgeven, en dus niet aan hen, die zich ongrondwettiglijk van het bestuur hebben meester gemaakt, op de plegtigste wijze protesteerde tegen al hetgeen reeds tegen de staatsregeling des koningrijks gedaan was of gedaan zou worden." — Deze protestatie is door twee der ministers van *Espartero*, door *van Halen* en eenige andere der hem verzellende generaals en hoofd-officieren onderteekend.

Het Madridsche bestuur heeft dit stuk beantwoord met het volgende besluit, dat in het regeringsblad van den 17den Augustus is opgenomen:

« Het laatste blijk van verblinding en heerschzucht, dat *Espartero*, bij het verlaten van het Spaansche grondgebied heeft gegeven, verpligt het voorloopig bestuur om dien nieuwen pretendent met het teeken der openbare verfoeijing te brandmerken, die de stem des lands reeds over hem heeft uitgesproken. Het bombardement van rijke steden, het berooven van de openbare schatkist en het kennelijk oogmerk, om onder ons kiemen van omverwerping en wanorde achter te laten, waren voor den ex-Regent niet genoegzaam; hij heeft zijne eerlooze loopbaan geeindigd met eene protestatie, die, hoe krachteloos ook en de verachting van een heldhaftig volk verdienende, het barbaarsche oogmerk verraadt, om enkele Spanjaarden te blijven verblinden en op een dwaalweg te houden. Het voorloopig bestuur, ijverzuchtig op zijne eigene waardigheid en op den door hetzelve afgekondigden vrede der natie, heeft het volgende besloten:

« Eenig artikel. Don *Baldomero Espartero* en al degenen, die de

protestatie van den 30sten Julij ll hebben onderteekend, worden vervallen verklaard van hunne titels, graden, ambten, eervolle betrekkingen en eereteekenen."

Van den 26sten. — Eergisteren avond is de koningin der Belgen op het kasteel van Eu aangekomen.

— Onze bladen nemen de door sommige Londensche bladen medegedeelde berigten over nopens het mogelijk bezoek van koningin *Victoria* aan koning *Lodewijk Philips*, doch voegen er niets bij tot versterking van dit gerucht. In bijzondere berigten wordt de zaak zelfs in twijfel getrokken.

— Gisteren is de heer *Guizot* alhier teruggekomen. Hij heeft zich dadelijk naar de ex-koningin *Maria Christina* begeven, alwaar hij lang in conferentie is gebleven. Heden heeft de minister weder op het hôtel *rue des Courcelles* een bezoek bij H. M. afgelegd.

— Men spreekt van een eigenhandigen brief, welken de koningin *Christina* voor eenige dagen aan hare dochter koningin *Isabella* geschreven heeft, en waarin zij haar zou gewaarschuwd hebben zich voor den raad te wachten van dona *Carlotta*, echtgenoote van den infant don *Francisco da Paula*. Tevens wordt medegedeeld, dat al de brieven die de gewezen regentes uit Spanje ontvangt of daarheen verzendt onder couvert der depeches van het fransche kabinet gaan, waaruit de gevolgtrekking wordt gemaakt, dat dit laatste dus wel zeer goed moet onderrigt geweest zijn aangaande de plannen tot omverwerping van *Espartero*, waaraan de koningin *Christina* gewis een groot aandeel heeft gehad.

— Gisteren is de heer *Mendizabal* in deze hoofdstad aangekomen.

— Het gouvernement heeft gisteren avond de volgende telegraphische depeche bekend gemaakt:

»*Perpignan*, 25 *Augustus*.

» De toestand van Barcelona was den 23sten verbeterd. De wettige autoriteiten hadden hunne functiën weder aanvaard. De junta was daadwerkelijk ontbonden. De president en verscheidene leden waren naar Madrid vertrokken. De provincie Barcelona had zich tegen de junta verklaard.

» *Prim* heeft stellig verklaard, dat hij het ministerie *Lopez* ondersteunde. Men verwachtte binnen kort acht bataillons te Barcelona. De generaal *Arbuthnot* bevond zich steeds op de citadel. Hij heeft zijne demissie aan het gouvernement ingezonden."

De Madridsche courant van den 20sten houdt een dekreet van den minister van oorlog, waarbij eene ligting van 25000 man op de conscriptie van dit jaar bevolen wordt; daarvan zullen 10000 man bij het staande leger worden ingelijfd en 15000 man bij de reserve staan. Voorts wordt aangekondigd, dat het leger tot op 60000 man zou vermeerderd worden.

Voorts spreken de berigten uit Madrid van eene coalitie, aanbevolen door het dagblad *Eco del Comercio*, en waartoe zich vereenigen wilden de aanhangers van den infant don *Francisco da Paula*, de partij der beweging en de Ayacuchos of aanhangers van *Espartero*. Doch reeds bij de eerste bijeenkomst, waarin een soort van programma was voorgelezen, was de verdeeldheid uitgebroken, daar de Ayacuchos zich gebelgd toonden over de benamingen aan *Espartero* gegeven, zoodat de vergadering zonder eenig besluit was uiteengegaan.

— De *Castor* is den 5den Augustus te Smirna aangekomen met de depêches, volgens welke de vice-admiraal *Parseval Deschênes* met zijn eskader dadelijk naar Tunis moest stevenen, alwaar zich reeds eenige fransche schepen bevonden. Ten gevolge van nieuwe instructiën aan dien vice-admiraal gezonden is echter het eskader ontbonden.

— Ter beurze van heden (26 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 122,75; 3 pCt. 81,15; Nap. r. 107; Spanje 28; Rom. L. 105.

ENGELAND.

LONDEN, den 24sten Augustus.

H. M. heeft gisteren het parlement met de volgende aanspraak gesloten:

Mylords en Heeren!

» De staat der openbare aangelegenheden vergunt mij, deze lange zitting te sluiten en u voor het oogenblik van uwe parlementaire verpligtingen te ontslaan.

Ik zeg u dank voor de door u genomen maatregelen, om mij in staat te stellen, volkomen gevolg te geven aan de verschillende traktaten, die ik met de vreemde mogendheden gesloten heb.

Ik heb mijne opregte goedkeuring gehecht aan de bill, die gij mij aangeboden hebt, om de middelen van het geestelijk onderwijs in de volkrijke parochiën te vermeerderen door een gedeelte der geestelijke inkomsten te bestemmen voor de aanstelling van een grooter getal leeraars.

Ik voed het vast vertrouwen, dat de wijze en heilzame bedoelingen der wetgeving zullen bevorderd worden door den ijver en de mildheid mijner onderdanen, en dat alzoo betere bepalingen zullen worden aangenomen in 't belang van de openbare eerdienst en in de betrekking der leeraars in een groot getal districten van het land.

Ik heb met tevredenheid de aanneming der acte gezien, strekkende om allen twijfel aangaande de regtsmagt der Schotsche kerk in de toelating der godsdienstleeraars weg te nemen en aan het volk en aan de geestelijke hoven de volkomen uitoefening hunner wederzijdsche regten te verzekeren.

Ik hoop levendig, dat deze maatregel tot herstelling van den godsdienstvrede in Schotland zal leiden en de gevaren wegnemen, waarmede eene gewijde instelling bedreigd werd, die van het grootst belang voor het geluk en het welzijn van dit gedeelte mijner staten is.

Ik blijf van alle vreemde mogendheden de verzekering ontvangen hunner vriendschappelijke gezindheid en van hun levendig verlangen om den vrede te handhaven.

Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!

» Ik dank u voor den ijver en de welwillendheid, waarmede gij de noodige gelden voor de dienst van het loopende jaar hebt gestemd; het is steeds mijn standvastig doel, om eene strikte zucht tot spaarzaamheid overeen te brengen met de overweging van 't geen noodig is om in de behoeften der openbare dienst te voorzien.

Mylords en Heeren!

In eenige districten van Wallis is de openbare rust gestoord geworden door onwettige zamenspanningen en door wanorden die vreemd zijn aan staatkundige oorzaken. Ik heb de maatregelen genomen, die mij het geschiktste voorkwamen om deze wanorden te beteugelen en om de schuldigen te ontdekken en te straffen.

Tevens heb ik een onderzoek bevolen naar de omstandigheden, die tot ongehoorzaamheid en geweld hebben aangezet in een gedeelte van het land, hetwelk zich gewoonlijk onderscheidt door goede orde en getrouwe gehoorzaamheid aan de wet.

Ik heb met de grootste droefheid de aanhoudende pogingen opgemerkt, om ontevredenheid en afkeer onder mijne onderdanen in Ierland te verwekken, en om hen aan te zetten de intrekking der wetgevende unie te vragen.

Mijn levendigst verlangen is steeds geweest en zal altijd zijn, om het beheer van dat land in een geest van strikte regtvaardigheid en onpartijdigheid te voeren, en om met het parlement mede te werken dat in de bestaande wetten die wijzigingen worden gebragt, die strekken kunnen om den maatschappelijken toestand te verbeteren en de natuurlijke hulpbronnen van Ierland te ontwikkelen.

Diep overtuigd dat de wetgevende unie niet minder noodzakelijk is voor het bereiken van dat doel, als om kracht en vastheid aan het rijk te verzekeren, is mijn onwrikbaar besluit, om met uwe hulp en onder den zegen der Voorzienigheid, ongeschonden dien grooten band van vereeniging tusschen de beide landen te bewaren.

Ik heb niet noodig geacht, nieuwe volmagt te vragen voor de beteugeling der vijandelijke raadslagen tegen de eendragt en het welzijn mijner Staten, zoowel uit hoofde van mijn afkeer om niet te rekenen op de voldoende kracht der wet, als omdat ik mij verlaat op het gezond verstand en de vaderlandsliefde van mijn volk en op de plegtige verklaringen van het parlement voor de handhaving der wetgevende unie.

Ik ben verzekerd, dat de zoodanige mijner getrouwe onderdanen, die invloed en gezag in Ierland uitoefenen, al hunne pogingen zullen aanwenden, om een stelsel van verderfelijke gisting tegen te gaan, hetwelk de nijverheid verstoort, den voorspoed van dat land vertraagt en wederzijdsch wantrouwen en verbittering tusschen de verschillende klassen van mijn volk verwekt."

— Men verneemt, dat de Fransche Prinsen, die zich onverwacht herwaarts hebben begeven en even spoedig zijn vertrokken, H. M. de koningin het verzoek van den koning, hunnen vader, hebben overgebragt, dat Hare Majesteit den koning der Franschen *met een bezoek mogt vereeren.* H. M. de koningin heeft deze vriendschappelijke aanvrage bewilligd, en zulks wordt hier aangemerkt als eene zaak van groot aanbelang voor de goede verstandhouding tusschen beide landen. De *Times* meent, dat dit bezoek tusschen de hoofden van twee volken, die elkander, ondanks de pogingen van enkele woelgeesten, meer en meer beginnen te waarderen, de naauwe betrekkingen van vriendschap meer zal bevorderen, dan twintig jaren onderhandelens. Sedert drie eeuwen heeft er geene bijeenkomst van regerende vorstelijke hoofden van Frankrijk en Engeland plaats gehad, waartoe thans het kasteel van Eu is gekozen.

Te gelijk dat deze verrassende en aangename tijding de gemoederen bezig houdt, was er een gerucht in omloop, hetwelk daarop eene zeer donkere schaduw dreigde te werpen. Men wilde namelijk, dat een fransch koopvaarder wapenen naar de haven van Cork (in Ierland) had aangebragt, welk vaartuig door een onzer oorlogsschepen op de Iersche kust zou zijn aangehouden. Het is gebleken, dat dit gerucht, voor zoo veel een fransch schip betreft, ten eenenmale ongegrond is, ofschoon het wel degelijk waar schijnt te zijn, dat er in de haven van Cork wapenen in beslag zijn genomen. Van derzelver oorsprong blijkt echter niet.

— De gewezen regent van Spanje en zijne echtgenoot zijn alhier aangekomen en hebben in *Mivarts Hotel* hun intrek genomen. Een adjudant van prins *Albert*, onze ministers, en andere voorname personen hebben zich gehaast den regent te bezoeken. De hertog *van Wellington* en sir *R. Peel* bevonden zich onder de eersten, die een bezoek bij hem afgelegd hebben. Ook eene bezending van den raad dezer hoofdstad heeft zich tot hem begeven.

— *O'Connell* zet zijne woelingen steeds voort. Hij heeft den 22sten in eene vergadering van het genootschap tot intrekking der unie te Dublin een plan voorgelezen omtrent de wijze, waarop het nieuwe Iersche parlement zou worden ingerigt; welk plan dan, zoo het heet, aan de goedkeuring van het iersche volk zou worden onderworpen. Dat parlement zou 300 leden tellen (thans zendt Ierland ruim 100 leden naar het britsche lagerhuis). Alle huiszittende ingezetenen zouden het stemregt bezitten, en de stemming zou geheim zijn. In dit stuk wordt bij herhaling verklaard, dat de Ieren niet voornemens zijn, zich aan het gezag der engelsche Koningin te onttrekken.

— Men heeft berigten uit Noord-Amerika, van den 7 Augustus. Er had ook aldaar een hevige orkaan gewoed, welke inzonderheid te Philadelphia en omstreken veel schade had aangerigt, en een deel van die stad onder water gezet. Verscheidene personen waren daardoor om het leven gekomen.

— Gisteren stonden de 3 pCt. geo. 94¼; Ned. 2½ pCt. 53⅝; 5 pCt. 101⅝; Portug. 42¼; Spanje 19; Bras. 74; Columb. 24¼; Mexico 36¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten Augustus.

De Koning is voor eenige dagen van hier naar Wiesbaden vertrokken; de koningin bevindt zich bij hare familie in Frankrijk op het kasteel Eu.

— De markiezin *Loulé*, infante van Portugal, is ll. Vrijdag van Duitschland hier doorgekomen, zich naar Frankrijk begevende.

— De troepen, die zich in den loop dezer week in het kamp van Beverloo moeten vereenigen, bestaan uit de 2de, 4de en 12de regementen van linie, ieder van 3 bataillons, het 2de regement jagers te paard, het 1ste regement lanciers en twee rijdende batterijen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Augustus.

Bij Z. M. besluit van den 17den dezer maand, N°. 54, is aan den heer *N. R. H. Guljé*, op deszelfs daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend, uit zijne betrekking van controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te dezer stede.

— Door Zijne Majesteit zijn, bij besluit van den 15den Augustus 1843, n°. 48, de hierna vermelde hoofd- en verdere officieren der onderscheiden wapens van het leger, thans het ; van het activiteits-tractement, of het non activiteits-tractement genietende, gepensionneerd geworden:

de luitenant-kolonels: B. van den Bosch, N. K. Matthes, M. C. baron van Alderwereld Houtuijn, G. G. van Kretschmar van Wijk en F. A. W. de Groote;

de majoors J. Sappius Gravestein, F. M. M. Hellewich, W. Bodegrave, J. H. Hojel, J. Kruijt, B. J. van den Kerckhoff en J. C. Buchner;

de kapitein-kwartiermeesters: J. van Koetsveld en J. P. Buschkens;

de ritmeesters: J. J. F. van Oijen, G. Methorst, van Olden, J. J. C. Gaijmans, F. H. M. Goethart, A. van Riemsdijk en M. Koster;

de kapiteins: F. May, G. Jooss, C. F. F. van Hijlckama, J. Hofland, W. G. F. Voigt, P. Jansen, A. W. van Dionant, S. M. Gaal, W. G. H. de Rivecourt, F. H. G. J. van der Wijck en D. J. A. A. van Lawick van Pabst;

de onder-intendant van de 2de klasse jonkheer B. W. Everts;

de kapiteins titulair: G. A. Hajenius, Olinger, R. P. van Alderwereld, J. W. Zwinnen en A. C. E. Rochell;

de 1ste luitenant-kwartiermeesters: F. H. Rant, J. Bec en J. D. Molanus;

de 1ste luitenants: R. Campbell, P. Wijnands, J. H. Houtkoper, J. H. Knibbe, S. van Taijll, W. C. van Massow, S. J. Brenwald, G. A. Herr, G. W. Zeegers, G. W. Aberson, A. Meijer, C. G. Klamberg, J. P. Steenbuijzen, G. O. T. baron Thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, G. B. Steenstra, G. van Maaswaal, G. H. G. Lehnkering, H. Hooft Graafland, F. F. Brandt, A. Middelkoop, P. G. Reinalda, F. H. van Luijt, F. Bosché, B. Seijller, J. B. Kluijtmans, N. Schutt, W. J. van Hoogenhuijzen, L. J. Engert, H. Smit, A. S. de Vree, F. J. Keelen, C. Studerus, H. Huffel, N. Boon, M. Martens, C. F. Keer, J. A. Ploem en J. E. N. du Bois;

de 1ste luitenant titulair J. J. van der Linden;

de 2de luitenant-kwartiermeesters: J. W. J. Voltelen, B. van Rijswijk, H. L. Mulder, H. W. Roeby;

de 2de luitenant-pikeur: A. van Veldhoven;

de 2de luitenants: G. C. de Mey, C. Mollock, A. J. Queijsen, J. D. Meijer, L. A. Ampt, M. A. D. van Engels, J. Washington, J. C. W. van Woerden, E. R. Smit, K. L. Esau, J. Clephas, C. van Heel, G. J. M. van Slingelandt, E. J. L. van Reede van Oudtshoorn, E. C. F. de Quay;

de officier van gezondheid der 1ste klasse K. van Bijlevelt;

de apotheker der 2de klasse H. Peerlkamp;

de officier van gezondheid der 3de klasse L. R. J. Schluter, tijdelijk gediend hebbende in de 2de klasse;

de adjunct paarden-arts M. Emminck.

Bij hetzelfde besluit is de rang van majoor verleend aan de gepensioneerde ritmeesters J. J. F. van Oijen en G. Methorst.

Bij besluit van den 22sten Augustus 1843, n°. 60, is de officier van gezondheid der 3de klasse *J. M. van Leer*, dienst doende bij het garnizoen te Harderwijk, op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, in zijnen rang en ancienneteit overgeplaatst bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt in Oost-Indie, en tot officier van gezondheid der 3de klasse bij het leger hier te lande, benoemd *A. F. Bauduin*, thans bezoldigd kweekeling der 1ste klasse bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen.

— Z. M. de Koning en Z. K. H. de Prins *van Oranje* zijn ll. vrijdag van het Loo in de residentie teruggekeerd.

— Heden ten 12 ure zal de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting houden.

De afdeelingen der Kamer hebben zich in de laatste dagen bezig gehouden met het onderzoek van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor de jaren 1844 en 1845, en hebben mede een aanvang gemaakt met het in nadere overweging nemen der voordragt, houdende de middelen, om in de uitgaven van den Staat, gedurende de twee volgende jaren, te voorzien. Daarna zal het ontwerp van wet, nopens de belasting op de inkomsten, hetwelk met de middelen in verband staat, onderzocht worden.

— Naar men verneemt, is door Z. M. aan *Maria Johanna d'Olivier* en *Johanna Zevenboom* kwijtschelding verleend der doodstraf, waartoe zij, bij arrest van het hof in Noord-Holland, van 24 Maart ll., ter zake van brandstichting, zijn veroordeeld, en is de straf verwisseld in eene tepronkstelling van een uur met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt en met een papier op de borst, houdende vermelding der gepleegde misdaad, en wijders in eene tuchthuisstraf voor de eerste van twintig en voor de tweede van vijftien jaren.

— Uit Leiden schrijft men, dat onder Leiderdorp eene boerderij, toebehoorende aan *van den Bosch*, ten gevolge van het in brand raken van den hooiberg, door het broeijen van het hooi, afgebrand is; ook te Zegwaard, tusschen Leiden en Delft, zou eene boerderij met drie hooibergen ten gevolge van dezelfde oorzaak afgebrand zijn.

— Uit Utrecht schrijft men van den 26sten Augustus:

Heden morgen stortte alhier op het Springweg een huis in, waarin zich gelukkig niemand bevond. Het huis was afgekeurd, en dientengevolge had men uit voorzigtigheid eene schutting om hetzelve geplaatst. Een oogenblik vóór de instorting, wilde de vrouw met haar kind op den arm zich nog in hetzelve begeven, doch werd door een werkman hierin verhinderd; zonder deze terughouding ware zij het slagtoffer harer onvoorzigtigheid geworden.

— Den 19den dezer hield de heer *G. de Boer*, koopman in verwwaren te Winschoten, zich bezig met het vervaardigen van eene kolossale wereldglobe. Dezelve inwendig met terpentijn bestreken hebbende, hield hij voor eene kleine opening een' brandenden zwavelstok; hierdoor ontplofte dadelijk de zich in den bol met terpentijn bezwangerde lucht, barstte dezelve uiteen, en verspreidde zich de vlam dadelijk door het geheele vertrek. Weldra werd de zolder en het dak aangetast, en verbreidde zich het vuur naar alle kanten; zoodat, vóór men eenige hulp kon aanbrengen, het huis reeds geheel in de vlam stond. Het huis is grootendeels uitgebrand.

— Bij de op den 26sten Augustus te Haarlem gedane aanbesteding van vier verschillende werken in verband met de droogmaking van het Haarlemmermeer is N°. 1, hetwelk op *f* 70,000 was ingezet, gemijnd op *f* 95,500, door *J. Schouten*; N°. 2, ingezet op *f* 10,000, gemijnd op *f* 13,800, door denzelfde; beide gecombineerd ingezet op *f* 80,000, gemijnd op *f* 107,500, door *van Citters*; N°. 3, ingezet op *f* 18,000, gemijnd op *f* 20,000 door *Eindhoven*, en N°. 4, ingezet op *f* 10,000, gemijnd op *f* 14,600 door *van Citters*.

Het is voor den waarnemer belangrijk, de vorderingen van het stelsel van verdediging tegen volksbewegingen, zoo als het door een schrander hoofd uitgedacht is en met groote bekwaamheid wordt ten uitvoer gebragt, te beschouwen. Als men een plan van Parijs in de hand neemt, ziet men, dat twee groote vrije legerplaatsen, geschikt om in dezelve eene belangrijke militaire magt te vereenigen, de hoofdstad begrenzen, en wel ten westen het Veld van Mars, dat de Seine en het geheele zuidelijke gedeelte van Parijs beheerscht, en ten Oosten als een bolwerk tegen de beruchte voorsteden St. Antoine, Popincourt, Marais, Quinzevingts en de sterkte Vincennes.

Tusschen deze beide punten loopen twee lange hoofdliniën van communicatie door geheel Parijs: de boulevards en de kaaijen, beide schouwplaatsen en hoofdwegen der omwentelingen van 1789 en 1830, alsmede van alle latere opstanden. Ten einde in het vervolg elken opstand in Parijs te kunnen onderdrukken, zal men op raad der ervarenste officieren, en geleerd door de ondervinding der Junij- en Julij-dagen, de militairen niet weder in massa aan een gevecht in de straten blootstellen, maar op de twee bovengenoemde beheerschende punten sterke legerafdeelingen contrentreren, door echelonswijze geposteerde detachementen de communicatie en het bezit der boulevards en der kaaijen te verzekeren, en de opstandelingen in de enge straten te blokkeren, ten einde hen tot een aanval te noodzaken, in welken zij, zonder kavallerie en geschut het onderspit moeten delven.

De verbazende sterkte van Vincennes is bekend. Daar is een groot artilleriepark en een garnizoen, meer dan voldoende, om de naastbijzijnde voorsteden in toom te houden. De geduchtste artillerie echter bevindt zich in de militaire school op het veld van Mars, en deswege wordt dit thans in een versterkt kamp herschapen. Reeds hebben de ingenieurs hunne toebereidselen geëindigd, en onverwijld zullen de werkzaamheden een aanvang nemen. Het geheele veld van Mars zal eene groote veldschans met grachten en glacis vormen, wier

naamste toegangen in een geduchten staat van verdediging gebragt en zoo, ingeval van nood, door de artillerie der militaire school in eene geweldige, onneembare batterij kan veranderd worden.

Tusschen deze beide hoofdpunten loopt over de boulevards en de kaaijen eene rij, met sterke muren voorziene, kogelvaste wachthuizen, met ijzeren luiken, schietgaten, enz., die op de plaats der Bastille met het bijna gereed zijnde groote Corps de garde, dat twee kanonnen bekomt, aanvangen, en eerst aan de Magdalena-kerk eindigen. Dezelfde rij van wachthuizen treffen wij langs de kaaijen, in derzelver geheele lengte, aan, van de barriere van Passy tot aan die van Bercy. In al deze wachthuizen bevindt zich eene ijzeren kist, van welke de kommandant van den post den sleutel heeft en waarin zich een toereikend aantal scherpe patronen bevindt.

Zoo toegerust, kan men elken opstand spoedig het hoofd bieden, en zal mogelijk nooit, gelijk sommige bladen der oppositie droomen, de kanonnen en bommen der forten tegen de stad behoeven, daar men met het aangenomen stelsel van operatie steeds zeker kan zijn van het gevolg, d. i., zoo lang de troepen hunnen pligt doen. Men kan het daarom nooit genoeg herhalen: in de handen der armée ligt Frankrijks naaste toekomst. Bij de ondervinding van den 18den Brumaire, van het keizerrijk en zijne militaire heerschappij, van de Julij-dagen en de daarop volgende straatgevechten, is nu nog het verleidende voorbeeld der jongste Spaansche militaire revolutie gekomen, waar men graden en ordelinten voor overlooping en verraad schenkt, en dezulken verbande, die aan hunnen pligt getrouw bleven. De indruk was sterk en duurzaam, en men moet met officieren en onderofficieren der Fransche armée verkeerd hebben, om te begrijpen, welk vuur hier onder de asch der krijgstucht sluimert!

Over den Adel op het eiland Java.

De adel grondt zich hoofdzakelijk op afstamming of waardigheden door iemand bekleed. Het verheffen tot den adelstand zoo als in Europa, vond geene plaats en zoo al soms onze regering aan Inlanders den rang van Raden of Maas verleend, of in de akte van aanstelling tot zekere ambten ten onregte toegekend mogt hebben, berust dit hoogstwaarschijnlijk op een misverstand, het zij door de verkeerde opgave der belanghebbenden, of uit de onjuiste opvatting van de autoriteit, die hen voorgedragen had, ontstaan. De Javaan toch in het algemeen, en vooral diegenen, welke tot hooge ambtsbetrekkingen, zoo als die van Regent, geroepen worden, zijn zeer geneigd om eene hoogere afkomst voor te wenden, dan zij werkelijk bezitten: en geen wonder, dat hiervan dikwijls misbruik is gemaakt.

De adel dan door geboorte, verkregen, is verdeeld in vijf klassen:

De eerste of de Vorst wordt Daniswara genaamd. Zijne afstammelingen voeren het predikaat van radin.

De tweede of geestelijke stand is Maniswara geheeten. Het predikaat van zijne afstammelingen is Bagoes.

De derde heet Soemantria of Ambtenaren (Pepatih) en hunne nakomelingen Ki-Maas.

De vierde, Bratia genaamd, bevat den minderen adel of aristocratie, zoo als onze Patriciërs; zij voeren het predikaat van Tjellek of Kental.

Eindelijk, de vijfde of laatste klasse der burgerij, om mij zoo eens uit te drukken en eene vergelijking met Europa te maken, wordt Tjendale geheeten, waartoe alle bazen en handwerkslieden, zoo als timmerlieden, metselaars, ijzer- koper- goud- en zilversmeden behooren.

Personen, die de regering aanvaarden of in ambtsbetrekkingen treden, zijn gewoon onderscheidene namen aan te nemen, welke naar gelang van hunne afkomst, of in overeenstemming met dezelve, min of meer hoogdravend zijn, b. v. voor de Daniswara, Dewa Koesoema (bloemen der Godheid), Secria Koesoema (hemelsbloem), Prawira Adi Ningrat (de eersteling van het Heelal), of wel, Mangkoe di Ningrat (de kom van het Heelal) Mangkoe Boemi (de kom der wereld), Pakoe Negoro (de spijker van het Rijk), Pakoe Boemi (de spijker der Wereld).

Voor de Maniswara: Seoma wi Djoyo, Djovo Negoro.

Voor de Soemantria: Danoe Rodjo, Niti Redjo, Kerto Bosso.

Voor de Bratia: Kerti Wongso, Kerti Djoyo, Siengo Trogno, Wongso Tjitro.

Voor de Tjendala: Goeno wi Djoye, Kertie Goena, Rekogoena, Astro Goena, Brodjo Goeno, of dergelijke; alle benamingen die op het ambt of beroep door deze klasse uitgeoefend, betrekking hebben.

Ten opzigte der namen en waardigheden der regenten, is het gebruikelijk dat eerst het predikaat van den rang dien zij door geboorte bezitten, vervolgens de titel hunner ambtsbetrekkingen en eindelijk hunne namen zelve worden uitgedrukt. Zoo is b. v. Regent van Bantam: Radin Adipatti, Mondoera Radja Djaya Negara. Radin is het predikaat van adelijke geboorte Adipatti, de titel van Regent, eigenlijk Rijksbestuurder of hoofd der Pepattis of Regenten. Mandoera Radja Djaya Negara zijn namen.

De Regenten onder het Nederlandsch bestuur, voeren alleen den titel van Adipatti of van Tommongong.

Later heeft men sommigen ook, in navolging der Vorsten, met den titel van Pangeran begiftigd, welke veelal door prins wordt vertaald. De zonen van den vorst bij de eerste vrouw of Ratoe zijn Pangeran; andere, van bijwijven geboren, erlangen dezen titel, wanneer zij tot jaren van onderscheid gekomen zijn.

Raden Maas is het predikaat van den zoon eener Prinses of Vorstendochter, die met een Regent of ander aanzienlijk inlander gehuwd is.

Kiai is het predikaat van eerwaardigheid door geboorte, ouderdom of ambtsbetrekking, dat door de Regenten bij ontstentenis van dat van Raden of Maas, of ook wel ter onderscheiding van hunne zonen, wanneer deze denzelfden naam dragen en ook Regenten zijn, gevoerd wordt. Het woord beteekent eigenlijk grootvader.

Het predikaat van Aria wordt door de zoodanigen gedragen, welke van vaderszijde van Daniswara en van moederszijde van Maniswara afstammen. Voor dat zij den ouderdom van zestien jaren hebben bereikt, dragen zij den naam van Radin Bagoes.

Eindelijk vindt men sommigen, die het predikaat van Pandjie achter dat van Radin of Maas voeren. Het zijn de zoodanigen, welke voorwenden af te stammen van den vergoden held van dien naam, in de Javaansche geschiedenis bekend.

(*De Indische Bij*).

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag (26 *Augustus*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53 een zest.; id. 5 pCt. 100 tegen zest.; Amort.-Syndic. 93⅝; 3½ pCt. 78 een zest.; Domein-losr. 100⅝; Handelm. 133⅝; O. Indië 99½; Spoorweg op Haarlem 57; op Rott. 55; Rijn-Spoorweg 90¾; Haarlemmermeer 105½, Rusland 108⅝; 4 pCt. 90½; Inschr. in Assign. 6 pCt. 71 zeven zest.; Certif. van dito 73; Spanje 18¼; 3 pCt. 26 15/16; Braz. 78¼.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.